

ΤΟ ΜΑΛΑΓΑΡΙ

Τοῖς συγγενεῦσιν αὐτοῦ περιχο-
μένων.

(Ἰδιο βιβλίο, σελ. 86).

Τοῖς συγγενεῦσιν αὐτοῦ κατὰ τὸν
ὄργανισμὸν.

(Σελ. 89).

Ἡ διαθήκη δύναται νὰ γραφῆ . . . διὰ
πλειόνων ἡμερῶν.

(Σελ. 93).

Ἐὰν ὁ διαθέτης μετὰ τὴν γραφὴν τινῶν
τῆς διαθήκης διατάξῃ ἔθετο τὴν ὑπογρα-
φὴν . . . προβαίνων δὲ γράφει καὶ ἑτέρας (διατά-
ξεις), ἐφ' ὧν τίθησι τὴν χρονολογίαν . . . ἀπαν-
τα . . . εἰσὶν ἀκυρα.

(Σελ. ἴδια).

Κατὰ τὸ ἀρχαιότερον δίκαιον ἀκυρος ἦν
ἑνστασις κληρονόμου καὶ κληροδοσία . . . ἄτινα.

(Σελ. 119).

Τὸ δὲ λοιπὸν εἰς ἕτερον, περὶ ὧν δὴλη
ὡσαύτως τοῦ διαθέτου βούλησις πρόκειται,
περιέλθῃ . . .

(Σελ. 121).

Ἡ ὑποκατάστασις προϋποτιθῆσιν ἑνστασι-
ῆς ἀνευ . . . οὐ ἔνεκεν . . .

(Σελ. 156).

Κατὰ διάταξιν τοῦ Ἰουστινιανοῦ οἱ ἀνών-
τες δύναται νὰ ἐγκαταστήσωσι κληρονόμον
διὰ τὸν τὰς φρένας νοσοῦντα κατόντια καὶ
ἥτις ὡς ἐκ τῶν λέξεων τῆς διατάξεως καθ'
ὑπόδειγμα ὑποκατάστασις καλεῖται.

(Σελ. 170).

Κατὰ τὰ ἀξιώματα τοῦ δικαίου ὁ υἰοθετη-
θεὸς ὑπεξοφῆσι ὡς καὶ ὁ εἰσποιηθεὸς αὐτεξού-
σιος ὑφίσταται . . .

(Σελ. 191).

Ἡ ἐκ τῆς υἰοθεσίας συγγένεια καὶ τὸ ἐκ
ταύτης κληρονομικὸν δικαίωμα ὑφίσταται
ἐφ' ὅσον ὑπάρχει υἰοθεσία.

(Σελ. 200).

Ὁ διαθέτης οὐδεὶς εἶτε ἐγκαταστήσων,
εἶτε νὰ ἀποκληρώσῃ.

(Σελ. 238).

Ὅπου ἀποδείχεται πρώτη φορά πῶς ἔνα
τραῖνο (μάλιστα ὁλόκληρος σιδερόδρομος μὲ
γραμμὲς, σταθμοὺς, δεῖχτες κτλ.), δια φέβγει
κάθε 20 λεπτά τῆς ὥρας, φέβγει καὶ κάθε ὥρα.

«Ἐν Λονδίῳ, τῇ 20ῇ Ἰουλίου 1906.

«Ὁ Σιδερόδρομος ἀναχωρεῖ ἀπὸ Fenchurch
Street εἰς Millwall Docks ἀνά 20 λεπτά
καθ' ὥραν.

- »Οἱ Ἐπίτροποι
- »Μ. Κοργιολένιος Πρόεδρος
- »Γ. Κ. Σαμαραγκᾶς
- »Π. Ράλλης
- »Σ. Παπαντωνόπουλος, γραμματεὺς».

ΤΗΣ ΖΕΣΤΗΣ

Ὁ κ. Σταματάκιος Βάλβης εἶχε τὴν καλοσύνη νὰ μᾶς
σταλῆ τὸ ἀκόλουθον γράμμα. Ὑστερ' ἀπὸ τῆ Βουργαρικῆ
θηριαθῆ καὶ τῆ φοβερῆ κίψα, τὸ γράμμα τοῦ κ. Βάλβης
ἔρχεται σὰν εὐεργετικὸν δροσιτικόν.

Κύριε «Νουμά».

Διαπρεπὴς μαθητὴς μου, τακτικώτατος τῆς ἡμε-
τέρας ἡμερηθῆς ἀναγνώστης καὶ ἀδυσώπητος τῶν
σκεμμάτων καὶ τῶν ἀκοπῶν αὐτῆς πολέμιος, μοὶ
ἐκόμισε γελῶν χθὲς τὸ τελευταῖον καὶ τὸ προτελευ-

ταῖον ὑμῶν φύλλον, ἵνα ἐν μὲν τῷ τελευταίῳ ἴδω
ἐλκώδη τινὰ προσωπικὴν κατ' ἐμοῦ ἐπίθεσιν τοῦ ἐν
Βακχοῦ ἱατροῦ Κ. Λαναρά, καταστήσαντος ἑαυτὸν
διὰ τῆς πρὸς τὸν κ. Μιστριώτην ἐπιστολῆς ζῶν πα-
ράδειγμα τῆς παροιμίας,

«Ἄλλων ἱατρός, αὐτὸς ἔλκει βρύων,
ἐν δὲ τῷ προτελευταίῳ ἐπεξέλω, ἅτε μεταφρά-
στης ὢν ὀλοκλήρου τοῦ Πινδάρου, χυδαίαν τινὰ, χυ-
δαιοτάτην τοῦ ἸΔ' τῶν Ὀλυμπιονικῶν μετάφρασιν. Καὶ
τὴν μὲν τρισαθλίαν μετάφρασιν ἐπεξέλω ἀμέσως ἐγγε-
λῶν καὶ ἐγὼ ἐπὶ τῆ προσθήκη μιᾶς ἐπι γελοιογραφίας
εἰς τὴν ἀνισθικὴν πινακοθήκην τῶν εὐτραπέλων
μεταφράσεων τῆς Ἰλιάδος καὶ τοῦ Ἐδαγγελίου, πινα-
κοθήκην, ἣν θαυμασίως ὑπερεπλούτισαν τὰ ἀκατο-
νόμαστα ἐκτρωματικὰ στιχοπλοκῆματα τοῦ ἐν Βα-
κχοῦ ἱατροῦ Κ. Λαναρά, δι' ὧν περιεχρίσθη σπαιλίαις
καὶ πειθέοις ὁ παντλήμων Εὐριπίδης, — ἀλλὰ, βίψας
ἐπειτα τυχαίως τὸ βλέμμα μου καὶ εἰς τὴν προηγου-
μένην τοῦ προτελευταίου ὑμῶν φύλλου σελίδᾳ ἐνέτυ-
χον Βουλγαρικὸν τισὶ κατὰ τοῦ Παρθενῶνος στίχους
προδῆλου ὑποβολιμαίου ἐχθρικοῦ περιεχομένου, προσ-
φωνουμένοι εἰς ὑμᾶς. Ἡ ἀγνώσις τῶν παμμιάρων
τούτων στίχων, προκαλέσασθ τὴν ἀμύθητον βδελυγ-
μίαν καὶ ἀγανάκτησίν μου, συμπροκάλεσε παρα-
χρῆμα καὶ τὸ ἐξῆς ποιημάτιόν μου, ὅπερ ἔνακα τοῦ
τρόπου, καθ' ὃν παρήχηθ, λαμβάνω καὶ ἐγὼ τὸ θάρ-
ρος νὰ προσφωνήσω ὑμῖν, λογιζόμενος ἐμαυτὸν εὐτυχῆ,
ἐν ἐν τῆ διακρινούσῃ ὑμᾶς συγκαταβατικότητι ἀπο-
δείξεσθαι καὶ τούτην τὴν προσφώνησιν.

Ο ΠΑΡΘΕΝΩΝ

Προσφωνεῖται τῷ κυρίῳ Δ. Π. Ταμπούλαρ.

Ἀστράπτων πρὸ ἐμοῦ ὁ Παρθενὼν
ἐν τῷ φωτὶ ὑψοῦται τῆς ἡμέρας.
Ὅποιον κάλλος ἄφθιτον ἄγρον!
Ὅποιον κλέος μὴ γινώσκον πέρας!

Ἐρίζει πρὸς αὐτὸν τοῦ οὐρανοῦ
ὁ τηλαυγὴς φωστῆρ ὁ πλήρης δόξης,
ἀλλὰ νικᾷ τὸ σέμνωμα τοῦ Νοῦ
ἐν ταῖς γραμμαῖς αὐτοῦ ταῖς λεπτοτέξοις!

Ἡ δύσις φθάνει ἴα πορφυρᾷ
ὁ Ἵμηττος προχέει ἀτενίζων
πρὸς μάρμαρα τοσοῦτον ἱερά,
ἐκεῖ τὴν δύσιν μὴ ἀναγνωρίζων,
καὶ ἰστέφανος ὁ Παρθενῶν
ὡς Φοῖβος ἄδυτος κοσμεῖ τὴν πόλιν
τὴν ἰστέφανον τῶν Ἀθηνῶν,
ἥτις κοσμεῖ τὴν οἰκουμένην ὅλην.

Ἡ νύξ ἐπῆλθεν ἄστρων σφαικῆ
καθίστανται τὰ ὕψη τοῦ αἰθέρος,
καὶ ἄνω τοῦ ναοῦ προσμειδιᾷ
φῶς Ἀθηνᾶς καὶ Ἀφροδίτης ἔρωσ.

Καὶ φθίνει ἐν τῷ σκότει τῆς νυκτός,
τοῦ βράχου κάτωθεν τῷ θεῷ ἱερῶν,
ὁ Φθόνος, μέλας ὄφρις ἐλικτός,
προδότης φύσει καὶ προδότας τίρπων!

Οὕτως ὁ Δαίμων, ἐμπλεως κακῶν,
μακρὰν τῶν φῶτων ζῶν τῶν ἀνεσπέρων,
λυσσᾷ κατὰ τῶν χώρων τῶν γλαυκῶν,
λυσσᾷ ἐν τῷ πυθμένι τῶν νερτέρων.

Ὅμοιος νόσος πνεύματος φθινᾶς
δρακὸς Βουλγάρων—ἡ Ἀνθρωπολόγκων
ν' ἀνατινάξῃ χθὲς τῆς Ἀθηνᾶς
διανοεῖτο, ὡς γνωστόν, τὸν οἶκον . . .

Ἐν Ἀθήναις τῇ 31 Ἰουλίου 1906.

ΣΤΑΜΑΤΑΚΙΟΣ Δ. ΒΛΑΒΗΣ

Τὸ Μαλαγάρι εἶνε μιὰ πανεύμορφη ἱσοχή. Ἐξ-
νε μακριὰ ἀπὸ τοῦ νησιῦ μου τὴν πρωτέβουσα ὡς
μισθ' ὄρα, πηγαίνουμε ἄνω γληγορότερα μὲ τ' ἀμάξι
ἢ μὲ τὴν βάρκα. Σ' ἐμᾶς τὸ Μαλαγάρι εἶνε ὅ,τι
στοὺς Ἀθηναίους τὸ Φκλήρο. Ἐδῶ ἡ φύση ἐπὶ ἰσο-
πισσε ἄφθονα τὰ δῶρα τῆς καθάρου αἰέρα· κρουσταλ-
λίνα νερά· τὸ καλλίτερον στόλισμα τοῦ Μαλαγαριοῦ
εἶνε ἕνα δάσος ἀπὸ πέφκουσ· στήν ἀμμουδιᾷ τὴν
ἀφροστεφάνωτη εἶνε τὸ χτίρις τῆς Ἐπαγγελματι-
κῆς Σχολῆς. Ἐδῶ τὰ κορίτσια τοῦ λαοῦ μαθαίνουνε
πρακτικὰ πράγματα καὶ ἔχι στίχους τῆς Κυρᾷ Ἀγ-
κῶς καὶ οἱ νέοι μᾶς τέχνες βιοποριστικῆς, λίγο παρα-
πάνω ἀπὸ τὸ Σχολεῖο — ἐντὸς περιβάλλοντος καλ-
λικθοῦσ καὶ μυρόεντος — ὅπως ἔγραψε ἄλλοτεσ κά-
ποιος ὄχτρος τῆς Ἀλήθικης φανατισμένους καθαρεβου-
σιάνους βρῖσκαται μὲ κομψὴν ἐκκλησοῦλα. Θερρῶ
πῶς εἶνε χτισμένη ἀπὸ τὸν καιρὸ τοῦ Σηκιωμοῦ τὸν
ἀξέχαστο. Ὁ παππᾶς λειτουργεῖ σπάνι καὶ περι-
στάσεις μονάχα ἐξαιρετικῆς. Ἐτυχε μὲ φερὰ νὰ βρε-
θῶ κατὰ σύμπτωση στὴ λειτουργίᾳ μὲ ἀβγὴ ἀνω-
ξιᾶτικῆ ἢ ὄση! ὅλη μουσικοβόλα ἀπὸ τῶν λουλι-
διῶνε τὴν ἀναγίννηση τὸ κύμα τραγουδοῦσε τὸ αἰώ-
νιο ἀρμονικὸ τοῦ τραγοῦδι σ' ἕνα ρυθμὸ ἀφάνταστο
καὶ μεγαλόπρεπο καὶ ὁ παππᾶς μετὰ στήν ἐκκλησιᾷ
δοξολογοῦσε τὸν αἰῶνιο· τέτιες στιγμῆς εἶνε ἀλη-
σιμόνητες, γὰρ μὲνα τουλάχιστο· κάποιος μεγαλοφάν-
ταστος συγγραφεὺς, ὅχι βέβαια δικὸς μας, γράφει κά-
που δὲ θυμᾶμαι ἀκριβῶς ποῦ—πῶς τὸ αἰσθημα τῆς
θηρηκείας μπαίνει καλλίτερα στὴν ἄθρωπο ἅμα ἀ-
κούει τὰ θεῖα λόγια σὲ μικρὴ ἀπέριττη ἐκκλησοῦλα
μὲς στήν ἱσοχὴ παρὰ σὲ ἐκκλησιᾷ τρανή, (κοίταξε
τοῦ Οὐλάνδ, Γράμματα σ' ἕνα φίλο του). Τὴν 1η
τοῦ Ἀλωνᾶρη γιορτάζει ἡ ἐκκλησιᾷσᾷ — τῶν Ἀγίων
Κοσμά καὶ Δαμιανοῦ τῶν Ἀνυγύρων—τὴν παραμο-
νὴ ἄνωγ γίνεται τὸ σωστὸ πανηγύρι.
Ἀπὸ τὸ μεσημέρι τῆς παραμονῆς ἀρχινάει ὁ
κόσμος νὰ κουδαλιέται στὸ Μαλαγάρι. Ὁ περισσό-
τερος εἶνε ἐργατικὸς, ἔρχεται νὰ ξεκουραστῆ σ' ἀφτά
τὰ μέρη τὰ μαγεφτικὰ ὑστερα ἀπὸ τὴ βδομαδιᾷ-
τικῆ δουλειᾷ που τοῦ δίνει τὸ ψωμὶ ἐνῶ στεφανῶνει
τὸ πρόσωπό του ἀπὸ ἴδρωτα τίμιο, ν' ἀναπνέψῃ κα-
θαρὸ αἰέρα, νὰ διασκεδάσῃ κομμάτι καὶ διασκεδάζει
λαμπρά. Πόσο μ' ἐρέσουν αἱ λαϊκῆς διασκεδάσεις·
γὰρ νὰ γίνῃ μιὰ τέτια δὲν ἀπαιτοῦνται πολλὰ
πράγματα. Λίγο ἀθάνατο, κρασί Σκιμῶντικο βέβαια
ἀπ' ἀφτὸ που τραγοῦδησε ὁ Μπαύρωνας ὁ ξακου-
στός στὸ Δόν Ζιυάν, καὶ ὄρεξη. Ἐρχουμε δῶ καὶ τὰ
ὑπαίθρια καφφευθῆ, μὲ κάτι ξύλα που οἱ τεχνί-
τες τὰ λένε τάβλεσ κατασκευάζεταί ἕνας πάγκος·
δύο τρεῖς σημαῖες εἶνε στολισμὸς του.

Ἀργότερα ἔρχονται καὶ ἄλλοι πωλητές. Μα-
ζὺ μ' ἀφτούς βλέπω καὶ πανοραματζῆδες καὶ
μιὰ τσιγᾶνα που λείε τις τύχες καὶ μαζῶνει δε-
κάρες ἀπὸ τὸν ἀπλοῖκό κοσμάκη. Τί κίνητη καὶ
χαρά.

Ὁ ἰσπερινὸς ἀρχινάει στίς τέσσερεις. Ἐρχονται
κατὰ διαταγὴ τοῦ Δεσποτῆ ἀρκετοὶ παπαδες καὶ
ψαλτάδες καλλίφωνοι, ὥστε γίνεται μὲ μεγάλη λαμ-
πρότη καὶ σεμνοπρέπεια ἡ ὄμορφη τελετῆ.
Ὅλο τὸ χρόνο ἡ ἱσοχὴ ἀφτῆ ἡ μαγεφτικῆ εἶ-
νε βυθισμένη σὲ ποιητικὴ σιγαλιά. Τώρα τί φωνῆς
καὶ κακό· νὰ καὶ ἡ φιλαρμονικῆ μας. Παίζει μὲ
μεγαλοπρέπεια τὸν Ἐθνικὸ μας ὕμνο τοῦ ἀθάνατου

Σολωμού και αἱ ἁρμονικὲς μελωδίαι του σκορπίζονται στὴν ἀπαλώτατη φύση καὶ προκαλοῦν ἀπέραντη συγκίνηση.

Ἐνας πανοραματικὴς διπλά που κάθουμαι ἐξηγάει σὲ κάτι παιδαρέλια τὴς ζωγραφίαις του. Ἀκούω.

— Ἐλάτε ἐδῶ, μωρὲς παιδιὰ, νὰ δῆτε τὴν ὁμορφὴν Βενετία· γόνδολες κάτασπρες σχίζουσι τὰ καταγάλανα νερά της... Κ' ἡ Βενετία ἀπλοῦστατα εἶναι μιὰ κακότεχνη ζωγραφία τῆς Σμύρνης. Ἐκεῖ κάτω ἀπὸ ἓνα γέφυρο πλάτανου ἓνας Ἰταλὸς τραγουδιστὴς σκορπάει κύματα καλῆς φωνῆς. Γλήγορα περνᾷ ἡ ὥρα. Θαρρεῖς ὡς δευτερόλεπτα αἱ ὥρες πὸς περνοῦν κατὰ τὸν ποιητὴ ἀρχίζει νὰ νυχτώνει· κ' ὁ κόσμος φέγγει· σὲ μισὴ ὥρα οὔτε ἀνθρώπινη σκιὰ ἀπαντᾷ.

Ὅταν ἡ νύχτα ἀπλωσῆ στὸν οὐρανὸν τὸ διαμαντοστόλιστο πέπλο τῆς ἔφυγα τελερταῖος.

Σάμο 2 τ' Ἀλωνάση 1906.

ΣΥΜΕΩΝ Η. ΘΑΛΑΣΣΙΝΟΣ

ΑΙΟ ΤΗ ΖΩΗ ΤΟΥ ΔΕΙΛΙΝΟΥ

Ὁ ἀγαπημένος συνεργάτης μας κ. Κώστας Παρορτίτης τύπωσε μ' αὐτὸ τὸν τίτλον ἓναν ἔμμορον ἐμὸν δηγμάτα. Κριτικὴ γιὰ τὸ βιβλίον του θὰ γράψω ἐν ἑρμονίᾳ. Ὁ «Νουμάς» σήμερον χαιρετώντας τὸν καλὸν συνεργάτη του ξανατυπώνει ἀπὸ τὸ βιβλίον του μερικὰ δηγηματάκια.

ΣΤΟ ΧΙΟΝΙ

Ὁ Νικήτας μπῆκε στὸ καφεναδάκι μὲ τὰ χέρια στὴς τσέπες τοῦ τρύπιου πανταλονίου του. Ἀψηλὸς καὶ ξερακιανὸς ἄθρωπος. Τὸ πρόσωπό του γυάλιζε σὰ χάλκωμα καὶ ἀπάνω στὰ δύο φτερούγια τῆς μύτης του εἶχε δύο δαχτυλιὰς μαῦρες, σημεῖο πὸς εἶτανε ἀργάτης σὲ γύφτικο ἢ σὲ καμμιά φάμπρικα. Προχώρησε δύο βήματα μέσα στὸ μαγαζὶ καὶ στάθηκε σκυφτὸς κοιτάζοντας γύρω του. Ἀπὸ τὴ μέση τοῦ νταβανίου κρεμότανε μιὰ λάμπα ντενεκίνα. Τὸ νταβάνι μαῦρο ἀπὸ τὸν καπνὸ τῆς λάμπας, ποὺ ἔλεγες πὸς θάπαιρνε φωτιὰ τὸ τανίδι. Σὲ μιὰ γωνία εἶδε καμμιά δεκαριά ἀθρώπους σκυμένους ἀπάνω σ' ἓνα τραπέζι. Ζύγωσε μὲ βῆμα ἀργὸν νὰ δῆ τί κάθονταν. Τὰ κόβανε. Ἐνας ἄθρωπος μὲ κασκέτο στρατιωτικὸ δίχως κορόνα ἔκανε μπάγκο. Μπροστὰ του εἶτανε χυμῖνα κάμποσα λιγδιασμένα σάπια μονόδραχμα κ' ἓνας σωρὸς δεκάρες· ὁ ἄθρωπος αὐτὸς κρατοῦσε τὰ χαρτιά μὲ σοβαρότητα δικαστῆ. Σὰν εἶτανε νὰ πλερώσῃ τὰ μάτια του πετούσανε σπῆρες καὶ τὸ χέρι του ἔτρεμε ἀλαφρά.

Ὁ Νικήτας στάθηκε κάμποσο κοιτάζοντας. Εἶτανε καὶ ὅλο ἐργατικὸ ἀθρώποι μὲ ξεσκισμένα ρούχα, μὲ μορφὴς ξεροψημένες ἀπὸ τὴ δουλειὰ καὶ τὴν κακοπέραση. Ἐνας ἀπὸ αὐτοὺς ἀφοῦ ἔχασε καὶ τὴν τελευταία δεκάρα του στράφηκε πρὸς τὸ Νικήτα ποὺ ἔσκυβε ἀπὸ πάνω του καὶ τοῦπε μὲ πικρὸ γέλιο στὰ χεῖλια.

— Δὲ δοκιμάζεις καὶ σὺ τὴν τύχη σου;

Ὁ Νικήτας τοῦ ἀποκρίθηκε ἡσυχα.

— Τὴν ξέρω ἐγὼ τὴν τύχη μου ἔνοια σου.

Ὁ Νικήτας κάθησε σ' ἓνα τραπέζακι κοντὰ στὸ παράθυρο. Ἐπειτα ἔβγαλε τὸ κασκέτο του καὶ τὰκούμπησε στὴ μέση τοῦ τραπέζιου. Τὸ κεφάλι του ποὺ εἶχε ἓνα σχῆμα ἀκανόνιστο σκεπαζότανε ἀπὸ λίγες, κατάμαυρες τρίχες ποὺ πῆφτανε ἄταχτα σ' ἓνα στενὸ κούτελο. Τὰ χέρια του μαλλιαρά, χον-

τρά καὶ ροζάρικα δειχνανε ἄθρωπο χεροδύναμο καὶ τῆς δουλειᾶς. Ἐνα τζάμι τοῦ παραθυρίου ποὺ εἶτανε σπασμένο ὁ καφετζῆς τὸ εἶχε ἀντικαταστήσει μὲ μιὰ κόλλα χαρτί στρατσο κολλημένη μὲ ἀλεύρι.

Ὁ Νικήτας χτύπησε τὸ χέρι του δυνατὰ ἀπάνω στὸ ξύλινο τραπέζακι γιὰ νὰκούσῃ ὁ καφετζῆς ποὺ κοιμότανε σκυμένος στὸν μπάγκο. Κεῖνος δὲν ἄκουσε. Ὁ Νικήτας ἀναγκάστηκε νὰ ξαναχτυπήσῃ πῶς δυνατὰ. Ὁ καφετζῆς ξύπνησε καὶ σηκώθηκε τρίβοντας τὰ μάτια του. Τανίστηκε, χασμουρήθηκε, βγήκε ἀπὸ τὸν μπάγκο, στάθηκε μιὰ στιγμή καὶ κοίταξε αὐτοὺς ποὺ τὰ κόβανε κ' ἔπειτα ζύγωσε στὸ Νικήτα.

— Ἐνα πενήνταράκι· οὔζο, διάταξε.

Ἐἶτανε τὸ ἀγαπημένο του πιστό. Ἐπειτα ἔκανε κ' ἓνα διαβολόκροο κείνο τὸ βράδυ. Ὁ Νικήτας κοίταξε ὄξω πρὸς τὰ τζάμια. Ὁ δρόμος ἄσπρος ἀπὸ τὸ χιόνι. Ψυχὴ δὲ φαινότανε. Μόνον ἓνα σκυλλὶ πέρασε τρέχοντας μὲ τὴν οὐρὰ χωμένη στὰ σκέλια του. Φανάρι· σ' ἐκεῖνο τὸ στενοσόκακο δὲν ἔκαιγε μὰ τὸ φεγγάρι· φώτιζε τὸν ἔρημο δρόμο καὶ ἀσήμων τὸ χιόνι.

Ὁ Νικήτας ρούφηξε γλήγορα τὸ οὔζο. Διψοῦσε καὶ κρύωνε γιὰτὶ τὰ ρούχα του εἶτανε πάνινα καὶ τρύπια. Σὰν ἔπιε τὸ οὔζο ἔνοιωσε μιὰ εὐχαρίστηση μέσα στὴν ἀτμοσφαῖρα τοῦ καφετινίου, χλιαρὴ ἀπὸ τὰ χιόνια. Διάταξε πάλι οὔζο. Αὐτὸ γίνηκε τρεῖς τέσσαρες φορές· τὴν τελευταία φορὰ ὁ καφετζῆς ἀκούμπώντας τὸ ποτήρι δὲ βάσταξε νὰ μὴν τοῦ πῆ.

— Θὰ σὲ καψῆ μωρέ.

Ὁ Νικήτας δὲν ἀποκρίθηκε. Τώρα εἶχε πέσει σὲ συλλοή. «Ἔτσι λοιπὸν χωρὶς τίποτις πετοῦνε τοὺς ἀργάτες στὸ δρόμο. Πᾶς τὸ Σαββατόβραδο νὰ πλερωθῆς, σὲ πλερώνουνε καὶ ἀφοῦ σὲ κλέβουνε στὸ λογαριασμὸ ὅσο τοὺς βαστάει ἡ ψυχὴ ἔπειτα σοῦ λένε μὲ τὴν πῶς μεγάλη ἀπαθεία· σὲ παύουμε ἀπὸ τὴ δουλειὰ. Γιατί; Πῶς; Κι ἂν ἔχεις γυναῖκα, παιδιὰ; ἂς κόψουνε πέτρες νὰ φάνε. Ἐξέρω γὼ τί θέλουνε αὐτοί... Νάποφασίσῃ κανένας... Γιατὶ ἐμᾶς τοὺς μικροὺς κὺτ οἱ μᾶς ἔχουνε, καταλαβες, γιὰ ζῶα.» Μιλούσε μὲ τὸν ἑαυτὸ του. Τὸν εἶχανε πᾶσει κείνο τὸ βράδυ ἀπὸ τὴ φάμπρικα καὶ τὸ μῖσος του ξεχείλιζε. Εἶχε γυναῖκα ἑτοιμόγεννη κ' ἔξῃ παιδιὰ ὅλο κορίτσια. «Χρόνια δουλεύω, καὶ χαῖρι δὲν εἶδα. Νά, βρακὶ δὲν ἔχω· δουλεύουμε μεις γιὰ νὰ καλοζοῦνε οἱ ἀφεντάδες. Αὐτὴ εἶναι ἡ ζωὴ μας. Ὅσο πού νὰ ξεψυχήσουμε σὲ κῆνα νοσοκομείου. Μὰ καὶ στὸ θάνατο ἀνάπαψη δὲ βρίσκουμε ἐμεῖς οἱ φτωχοί· τὸ μαχαίρι τοῦ γιατροῦ θὰ σὲ κᾶνῃ παρτσάδια κ' ἔπειτα θὰ σὲ πετάξουνε στὰ σκουπίδια...»

Στράγγισε τὸ ποτήρι· χτύπησε τὸ χέρι καὶ φώναξε δυνατὰ.

— Οὔζο.

Μέσα στὸ μαγαζὶ ἀκούστηκε κάποια ταραχὴ. Φιλονικούσανε στὸ ἀκρινὸν τραπέζι οἱ χαρτοπαίχτες. Μιλούσανε ὅλοι μαζί βιαστικά. Ἀπὸ τὰ λόγια φτάσανε στὴς βρισιές· ὁ ἄθρωπος μὲ τὸ στρατιωτικὸ κασκέτο, ὁ παγκιέρης, φαίνεται πὸς εἶτανε μπαγαπόντης. Ἐνας τὸν ἔβρισε ἄτιμο. Τότε κείνος ἔκανε νὰ τονὲ χτυπήσῃ. Τὴ στιγμή κείνη ἔπεσε στὴ μέση ὁ καφετζῆς.

— Αἱ γιὰ νὰ σᾶς πῶ, τοὺς φώναξε μὲ τὴ βραειὰ φωνή του, καυγάδες στὸ μαγαζὶ μου δὲ θέλω. Πηγαίνεται ὄξω νὰ σκοτωθῆτε. Δὲν ἔχω ὄρεξη νὰ μοῦ τὸ ξανακλεῖσῃ ἡ ἀστυνομία τὸ μαγαζὶ. Ἐλα τώρα βγάτε γιὰτὶ θὰ κλείσω.

Ὁ καφετζῆς ἔκλεισε τὴς πᾶγκες, ἔβαλε τὴς κα-

ρίκλες ἀπάνω στὰ τραπέζια, κατέβασε τὸ φῶς τῆς λάμπας καὶ πῆρε τὴ σκούπα γιὰ νὰ σκουπίσῃ. Ὁ Νικήτας ξεκολοῦθουσε νὰ καθεται· τὸ ποτήρι ἄδειο μπροστὰ του· ὁ καφετζῆς ζύγωσε μὲ τὴ σκούπα στὸ χέρι καὶ τοῦπε.

— Ἐλα, μάστορη, πῆγαίνε τώρα. Περσμένη ἡ ὥρα.

Ὁ Νικήτας πλέρωσε καὶ βγήκε μὲ βῆμα ἀργόν. Στὴν πόρτα κοντοστάθηκε καὶ κοίταξε γύρω σὰ νὰ συλλογιότανε πῶς δρόμο νὰ πάρῃ. Ὅλα κάτασπρα ἀπὸ τὸ χιόνι. Κρύο διαπεραστικόν. Πέρασε ἀπὸ ἓνα φούρνο. Ἡ μυρουδιά τοῦ φρεσκοψημένου ψαμιοῦ τονὲ λίγωσε. Μέσα ἀπὸ τὴν ἀνοιγμένη πόρτα τοῦ φούρνου εἶδε τὴ φωτιὰ νὰ λαμπαδιαζῆ καὶ λαχτάρησε νὰ εἶτανε φούρναρης. Κάθησε κάμποσο μὲ ὅλο τὸ κρῦο ποὺ τὸ ἔνοιωσε ὡς τὸ κόκαλο καὶ ἀπολαβαίνε ἀπὸ μακρῆνὰ τὸ θέαμα. Ἐπειτα πῆρε πάλι δρόμο. Σιγὰ σιγὰ ἔφτασε στὴ γειτονία του· τὸ σπῆτι τοῦ ξεχώριζε ἀπὸ τὰλλα. Εἶτανε ἓνα καλύβι διαιρεμένο μὲ σανίδες σὲ δύο κᾶμαρες, ἢ μιὰ ξεπάτωτη. «Νὰ τὸ παλάτι μου» σκέφτηκε. Ζύγωσε· τὸ χιόνι δὲν εἶχε ἀκόμα κρυσταλλώσει κ' οἱ βαρεῖες στρατιωτικὲς ἀρβύλες του ἀφήνανε ἀπάνω πλατειὰ σημάδια. Ἄκουγε σὲ κάθε πατημασίᾳ νὰ τρίξῃ τὸ χιόνι· κάτω ἀπὸ τὰ πόδια του· ἡ μουσικὴ αὐτὴ εἶχε κατὶ τὸ μελαγχολικόν. Ἀκούμπησε στὸν τοῖχο κ' ἔμεινε κεῖ ἀκούνητος. Δὲν τοῦ ἔκανε καρδιά νὰ μπῆ μέσα. Ἄξαφνα ἄκουσε μέσα βογγητὰ.

— Ἡ γυναῖκα μου κοιλοπονᾷ, εἶπε σιγαλά. Καλὰ μας γεννητούρια.

Ἄνοιξε τὴν πόρτα· ἡ γυναῖκα του στριφογύριζε σὰ φεῖδι ἀπάνω στὸ κρεβάτι ἀπὸ τοὺς πόνους. Σὰν εἶδε τὸν ἄντρα της τοῦ φώναξε δυνατὰ.

— Νικήτα μου, μὲ χάνεις.

Κεῖνος τὴνὲ ζύγωσε καὶ τὴνὲ ρώτησε.

— Αἱ τί θέλεις νὰ σοῦ κάνω.

Πῆρε ἓνα μπουκαλάκι μὲ ξύδι καὶ ἄρχισε νὰ τὴνὲ μυρίζῃ. Ἐπειτα ἡ γυναῖκα ἔβαλε μιὰ φωνὴ κ' ἔφερε τὰ χέρια της στὴν κοιλία. Ἐνα παιδάκι μικρόσωμο σὰ γατάκι κύλισε μέσα στὰ ρούχα. Ὁ Νικήτας ἔσκυψε ἀπάνω του μὲ ἀγωνία καὶ κοίταξε.

Κορίτσι πάλι. Χμ! Δὲν μποροῦμε νὰ ζήσουμε μοναχοὶ μᾶς ἤρθε καὶ μουσαφίρης.

Ἡ γυναῖκα ἔπειτα ἀπὸ τοὺς φοβεροὺς πόνους βυθίστηκε σὲ ὕπνο βαθύ· τὰ παιδιὰ τραβηχτήκανε στὴν ἄλλη κᾶμαρα. Ὁ Νικήτας κάθησε σ' ἓνα σκαμνί, ἔστριψε ἓνα χοντρὸ τσιγάρο καὶ ἄρχισε νὰ καπνίζῃ μὲ βαθεῖες ρουφηξιές. Κοντὰ του ἔκαιγε τὸ καντήλι. Ἡ νύχτα πολὺ προχωρημένη. Τὰ κοκόρια ποὺ καὶ ποὺ λαλούσανε. Ἀέρας δυνατὸς σηκώθηκε καὶ τὰ τζάμια τρίξανε σὲ πένθιμη μελωδία. Ἡ γυναῖκα κοιμότανε· κάποτε στὸν ὕπνο τῆς ξεφεύγανε κατὶ ψιλά βογγητὰ. Μιὰ στιγμή ἀνοιξε τὰ μάτια της κ' εἶδε τὸν ἄντρα της ζύπνιο.

— Ἀκόμα κάθεται;

— Τώρα θὰ πέσω κοιμήσου.

Ξανακοιμήθηκε. Πέρασε ὥρα. Ὁ Νικήτας σηκώθηκε καὶ ζύγωσε στὸ κρεβάτι· τὸ μικρὸ κοιμότανε· ἔσκυψε ἀπάνω του. Μόλις ἀκούγτανε ἡ πνοὴ του. Στάθηκε λίγο· ἔκανε νὰ φύγῃ, πάλι στάθηκε. Ἐπειτα πῆρε τὸ μικρὸ στὰ χέρια του· κείνο ξεκολοῦθουσε νὰ κοιμάται· τοῦ ἔβγαλε τὰ ρουχαλάκια του, τὸ ἄφησε τσίτσιδο καὶ ἀνοιξε σιγαλά τὴν πόρτα. Κρύος ἀέρας τονὲ χτύπησε στὸ μούτρο. Ἡ γις στρωμένη μὲ χιόνι. Ἀκούμπησε χᾶμω τὸ μικρὸ καὶ μπῆκε μέσα πατώντας στὰ νύχια. Πέρασε λίγη ὥρα· ξανάνοιξε τὴν πόρτα· τὸ λευκὸ κορμάκι κοιμότανε πάντα στὸ χιόνι· τὸ πῆρε στὰ χέρια του. Εἶ-